

Dr. Szelid Zoltán

Őr és járőrszolgálat ellátása I. A szolgálati feladatellátás szabályai

A követelménymodul megnevezése:

Általános őr- és járőrszolgálati feladatok

A követelménymodul száma: 0731-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-012-50

A SZOLGÁLATI FELADATELLÁTÁS SZABÁLYAI

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ön rendőrként szolgálatba készül. Fontos tudnia, hogy mikor, hol kell megjelennie, mit kell ott majd tennie, milyen feladatokkal kerül majd várhatóan szembe.

A pontos, fegyelmezett megjelenés, előírás szerinti ruházat, udvarias, de határozott magatartás, a legjobb tudása szerinti szolgálatellátás Önnek esküben vállalt kötelessége, és szakmai helytállásának, elismertségének és előmenetelének alapfeltétele.

A szolgálati kötelezettségek megszegése, a hanyag feladatellátás, rossz hozzáállás ezzel szemben fegyelmi, kártérítési, illetve büntetőjogi felelősségre vonással járhatnak, sőt, az Ön és társai életébe is kerülhet!

*1. ábra. A rendőri szolgálat különösen nagy fegyelmet, figyelmet és összetartást igényel.
(forrás: www.arszki.hu)*

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A SZOLGÁLATELLÁTÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI A HSZT ALAPJÁN

A rendőr szolgálatellátásának legalapvetőbb, minden helyzetre alkalmazandó szabályait a fegyveres szerek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. Törvény (közismert rövidítése szerint: Hszt.) határozza meg.

Az eskü

A hivatásos állomány tagjai, így a rendőrök is, szolgálatba állásuk előtt esküt tesznek. Ez nemcsak egy ünnepélyes aktus, de a rendőrnek minden napját az esküben foglaltakat. Ennek szövegét a Hszt. 3. sz. melléklete tartalmazza.

Az eskü szövege a rendőrségnél:

„Én ..... a Magyar Köztársaság..... tagja esküszöm, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányához, törvényeihez és más jogszabályaihoz híven, becsületesen teljesítem kötelességemet. Elöljáróim és feljebbvalóim parancsainak engedelmeskedem.

Esküszöm, hogy hazám alkotmányos és törvényes rendjét, nemzetünk biztonságát, ha kell, életem kockáztatásával is hűségesen megvédem. Mindenkor az állampolgári jogok érvényesítését tartom szem előtt, és a nép érdekeinek megfelelően járok el.

Esküszöm, hogy előjáróimat, munkatársaimat megvédem, fegyveremet, felszerelésemet megóvom.

A szolgálati ismereteket elsajátítom. A rendet és fegyelmet minden törvényes eszközzel fenntartom. Alárendeltjeimről a legjobb tudásom szerint gondoskodom, őket öntudatos hazafiakká, a népek kölcsönös tiszteletére nevelem. Minden erőmmel, törekvéssel, tudásommal a Magyar Köztársaság fejlődését szolgálom.

A minősített adatot híven megtartom. Szolgálatban és szolgálaton kívül példamutatóan viselkedem.”

A társadalom jogos elvárása, hogy a rendőr mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül példamutató magatartást tanúsítson. Ennek az öltözködésben, alakias magatartásban, határozott, mégis udvarias kommunikációban éppúgy meg kell nyilvánulnia, mint a pártatlan, becsületos, jogkövető életvitelben, sőt, még a baráti kör helyes megválasztásában is.

A hivatásos állomány tagjainak kötelességei

A Hszt. valamennyi hivatásos szolgálati viszonyban álló személy részére előírja az alábbi kötelességeket:

68. § (1) A hivatásos állomány tagja köteles:

a) az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni és feladatát teljesíteni, illetve e célból rendelkezésre állni;

b) a szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani;

c) a munkatársaival együttműködni, a munkáját úgy végezni és általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az – kivéve, ha ez a feladat végrehajtásával elkerülhetetlenül együtt jár – más egészségét, testi épségét ne veszélyeztesse, anyagi károsodását ne idézze elő;

d) a számára meghatározott iskolai rendszerű vagy iskolai rendszeren kívüli oktatásban, képzésben részt venni, és az előírt vizsgákat letenni;

e) az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági követelményeknek eleget tenni, és az ezek ellenőrzése érdekében szükséges, a miniszter által meghatározott felméréseknek, szűréseknek és vizsgálatoknak magát alávetni, egészségének megóvása, illetőleg gyógyulása érdekében előírt orvosi utasításokat betartani;

f) a külön jogszabályban foglalt esetben kötelező védőoltásnak magát – az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 58. § (1)–(3) bekezdésében foglalt korlátozásokkal – alávetni;

g) szolgálaton kívül is a hivatásos állomány tagjához és beosztásához méltó magatartást tanúsítani.

(2) A hivatásos állomány tagja köteles megtartani a minősített adatot, valamint az adatok védelmére vonatkozó szabályokat.

(3) A hivatásos állomány tagja a szolgálati feladathoz kapcsolódó nyilvános szerepléséért tiszteletdíjat nem fogadhat el.

(4) A miniszter rendeletben határozza meg azokat a fertőző betegségeket, amelyek esetében a szolgálati beosztáshoz, illetve egyes szolgálati feladatokhoz kapcsolódóan – így különösen a külföldi szolgálat végrehajtása során – a hivatásos állomány tagjának vagy egyes csoportjainak egészségét és biztonságát veszélyeztető biológiai kóroki tényező kockázatának elkerülése érdekében kötelező védőoltás elrendelésének van helye. A kötelező védőoltást a fegyveres szerv egészségügyi szakfeladatainak ellátásáért felelős vezető főorvos javaslatára az országos parancsnok rendeli el. Az országos parancsnok által elrendelt kötelező védőoltás alól az Eütv. 58. § (3) bekezdése szerinti mentesítést a hivatásos állomány védőoltásra kötelezett tagja, törvényes képviselője, illetve kezelőorvosa a fegyveres szerv egészségügyi szakfeladatainak ellátásáért felelős főorvosnál kezdeményezheti.

69. § (1) A hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani az előljáró parancsát, a felettes rendelkezését, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt kivétellel a hivatásos állomány tagja a jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtását nem tagadhatja meg. Ha azonban annak jogellenessége felismerhető számára, arra haladéktalanul köteles az előljáró figyelmét felhívni. Ha az előljáró a parancsát, a felettes a rendelkezését ennek ellenére fenntartja, azt kérelemre írásba kell foglalnia. A jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtásáért kizárólag az azt kiadó felel.

70. § (1) Mentesül a hivatásos állomány tagja a szolgálatteljesítési kötelezettsége alól:

- a) az állampolgári kötelezettségének teljesítése alatt;
- b) a közeli hozzátartozója halálakor, esetenként legalább 2 munkanapra;
- c) a kötelező orvosi vizsgálat – ideértve a terhességgel összefüggő orvosi vizsgálatot is – teljes időtartamára;
- d) a véradás miatt távol töltött teljes – a szolgálati helyen kívül szervezett véradás esetén legalább 4 óra – időtartamra;
- e) az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárással összefüggő vizsgálat időtartamára;
- f) tanúzási kötelezettség teljesítése esetén a megjelenéshez és a kötelezettség teljesítéséhez szükséges időtartamra;
- g) ha elháríthatatlan ok miatt nem tud a szolgálati helyén megjelenni;
- h) a szolgálati viszonyra vonatkozó szabály vagy engedély alapján.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a hivatásos állomány tagja a távollét idejére távolléti díjra jogosult.

A RENDŐR SZOLGÁLATELLÁTÁSÁRA VONATKOZÓ, KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

1. A rendőri feladatok ellátásának és az utasítás teljesítésének kötelezettsége

A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A Rendőrség belső szervezetét és működésének részletes szabályait, az utasítás kiadás rendjét úgy kell kialakítani, hogy az utasítás kiadójának és végrehajtójának egyéni felelőssége mindenkor megállapítható legyen.

A rendőr a feladata teljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előljáró utasításait. Meg kell tagadnia az utasítás végrehajtását, ha azzal bűncselekményt követne el.

A rendőr a szolgálati elöljáró jogszabálysértő utasításának teljesítését – a bűncselekmény kivételével – nem tagadhatja meg, de az utasítás jogszabálysértő jellegére, ha az számára felismerhető, haladéktalanul köteles az elöljáró figyelmét felhívni. Ha az elöljáró az utasítást fenntartja, azt az utasított kérelmére köteles írásba foglalva kiadni. Az írásba foglalás megtagadása vagy elmaradása az utasítást adó közvetlen felettesénél bejelenthető, e jog gyakorlásának azonban az utasítás teljesítésére nincs halasztó hatálya.

Ha a törvény rendelkezéseit a rendőr elöljárója sérti meg, a rendőr közvetlenül az elöljáró felettesénél, vagy ha a törvénysértést a rendőri szerv vezetője követi el, a rendőri szerv felettes szervénél, illetőleg a Rendőrség felügyeletét ellátó szervnél bejelentheti. A bejelentéssel megkeresett szerv vezetője a törvénysértést köteles kivizsgáltatni, és a bejelentőt a vizsgálat eredményéről, a tett intézkedésről – a bejelentés kézhezvételétől számított – 8 napon belül tájékoztatni. A törvénysértés bejelentése miatt a bejelentőt hátrány nem érheti, az alaptalanul tett bejelentés esetén felelősségre vonás kezdeményezhető.

Az intézkedési kötelezettség

A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

Ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a Rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

A rendőr közreműködik a közbiztonságot fenyegető veszélyhelyzet elhárításában. Ha a veszélyhelyzet elhárítása más szerv feladatkörébe tartozik, de beavatkozására csak késedelmesen van lehetőség, a rendőr haladéktalanul gondoskodik a veszély elhárításáért felelős hatóság vagy más szerv értesítéséről.

2. Az arányosság követelménye

A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Titoktartási kötelezettség

A rendőr a birtokába került titkot köteles megtartani. A titoktartási kötelezettség alól törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály rendelkezése, ennek hiányában magántitok esetében az érintett adhat felmentést.

Fegyverviselési jog

A rendőr szolgálati fegyver viselésére jogosult. A szolgálati fegyver viselésével és tárolásával kapcsolatos szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

A Rendőrség segítségnyújtási kötelezettsége

A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a Rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

A rendőrt a jogainak érvényesítése végett bárki felkérheti más személy igazoltatására. Ha az igazoltatást kérő valószínűsíti, hogy az igazoltatáshoz jogos érdeke fűződik, és a személyazonosságát igazolja, a rendőr a kérést teljesíti. Az igazoltatott adatait a rendőrkapitányság adja ki az igazoltatást kérőnek, ha az adatokhoz fűződő jogosultságát hitelt érdemlően igazolja.

Ha az igazoltatást kérő az igazoltatást követő 8 napon belül az adatok kiadását nem kéri, vagy a jogosultságát nem igazolja, az igazoltatottnak a (4) bekezdés alapján felvett adatait meg kell semmisíteni.

Az adatok kiadásáról az igazoltatott személyt írásban értesíteni kell. Az értesítésben közölni kell az igazoltatást kérő igényének indokait. Ha az igazoltatott kéri, az igazoltatást kérő személyazonosító adatait vele közölni kell.

Közreműködő igénybevétele

A Rendőrség feladatai ellátásához – a hatósági jogkörében hozott határozatait és intézkedéseit kivételével – szerződés alapján közreműködőt vehet igénybe.

Segítség és eszközök igénybevétele a rendőrségi feladatok ellátásához

A Rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzése, megakadályozása, bűncselekmény felderítése, az elkövető elfogása, a közbiztonság védelme érdekében – ha a törvényben meghatározott kötelezettsége más módon nem teljesíthető, és törvény másként nem rendelkezik – kérheti és igénybe veheti a magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet segítségét és a birtokában lévő eszközt. A segítségnyújtás csak akkor tagadható meg, ha az a felkért személy életét, egészségét vagy testi épségét nyilvánvalóan veszélyezteti, továbbá, ha a kért segítség teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek nem állnak rendelkezésre.

A segítő által a segítségnyújtással közvetlen összefüggésben okozott kárt és keletkezett költséget úgy kell tekinteni, mintha a kárt a Rendőrség okozta volna, illetve mintha a költség a Rendőrség tevékenységével összefüggésben keletkezett volna.

A segítőnek a segítség igénybevételével közvetlen összefüggésben keletkezett, más forrásból meg nem térülő kárát – az elmaradt haszon kivételével –, továbbá a segítségnyújtással összefüggésben keletkezett költségeit a Rendőrség megtéríti.

A SZOLGÁLATI FORMÁK A RENDŐSÉGNÉL

A rendőrségnél alkalmazott szolgálati formákat a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet határozza meg.

A SZOLGÁLATI FORMÁK

A rendőrök a szolgálati feladataikat külön végrehajtási rendelkezések alapján, különböző szolgálati formákban, a szakmai szabályzatokban meghatározott módon hajtják végre, melyet az adott feladat végrehajtására kijelölt rendőr szolgálati beosztásától függetlenül köteles betartani.

Az előjáró az alárendelt rendőr részére elrendelheti a feladat meghatározott szolgálati formában történő végrehajtását.

Ügyeleti szolgálati forma

A rendőrségi feladatok végrehajtásának, a szervezet működésének, illetve irányításának és vezetésének, rendőri munka folyamatosságának biztosítása, az együttműködő szervekkel való kapcsolat állandó fenntartása, a rendkívüli eseményekkel összefüggő halaszthatatlan intézkedések megtétele, az intézkedésre jogosult és köteles szervek, személyek értesítése, a vezetők tájékoztatása érdekében, állandó vagy ideiglenes jelleggel ügyeletet kell biztosítani.

Ügyeletet minden rendőri szervnél biztosítani kell.

Az ügyeletet ellátó (ügyeletes) a hivatali munkaidőn kívül a szerv vezetőjének jogkörét a részére meghatározott mértékben gyakorolja. Az ügyeletes részére biztosítani kell azokat az eszközöket, amelyek a feladat zavartalan ellátásához és a hatáskörébe utalt intézkedések megtételéhez szükségesek.

Az ügyeletest feladatának teljesítésétől elvonni, más feladatra igénybe venni nem lehet.

Körzeti megbízotti szolgálati forma

A körzeti megbízott a rendőri szerv vezetője által meghatározott körzetben teljesít szolgálatot, tevékenységét önállóan szervezi. A körzeti megbízott alapvető feladata a Rendőrség és a lakosság kapcsolatának fenntartása, meghatározott bűnügyi nyomozások elvégzése, a működési területét érintő körzetségi tevékenység folytatása, szabálysértési ügyekben az előzetes intézkedés foganatosítása, illetve a meghatározott vasúti, légi és vízi rendészeti rendőri munka végzése.

Tevékenysége során együttműködik a helyi önkormányzatokkal, a polgármesteri hivatallal, a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek beosztottaival, a polgárőrséggel, segíti tevékenységüket.

Járőr szolgálati forma

A járőrözés a közterületek és nyilvános helyek, továbbá az államhatár őrizetének, valamint a határterület és – jogszabályban meghatározott esetekben – a határterületen kívüli területek (mélységi területek) rendőri, illetve határrendészeti ellenőrzésének egyik formája. A járőrözés során egy vagy több rendőr együttesen, előre meghatározott körzetben, illetve területen vagy útvonalon, illetve menetvonalon bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, közlekedési, illetve vízi rendészeti feladatot lát el, ellenőrzi a jogszabályok betartását, végzi a jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését, megszakítását és az elkövetők elfogását.

Járőrözésre egy rendőrt csak kivételesen, indokolt esetben lehet vezényelni. Az alapvető forma a járőr pár, az intézkedések biztonságos végrehajtásához legalább két rendőr szükséges (a régi mondás szerint: egy rendőr nem rendőr)

A rendőr a mellé – közös végrehajtást igénylő feladat esetén – járőrtársként beosztott katonai rendésszel, a büntetés-végrehajtási őrral, vám és pénzügyőrrel, az Európai Unió jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés alapján más állam rendvédelmi szervének tagjával, illetve a fegyveres biztonsági őrral, a közterület felügyelővel együttműködve látja el a járőrözést. Ha a feladat jellege megkívánja a rendőr járőrtársként osztható be katonai rendészeti járőrözésre. A vegyes összetételű járőrök tagjainak intézkedési jogára a vezénylő szerve vonatkozó jogszabályok irányadók.

Attól függően, hogy a járőr feladatai között az általános bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, illetve a közlekedést segítő, irányító és ellenőrző feladatok vannak túlsúlyban, a járőr szolgálati forma bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, illetőleg közlekedési forgalomellenőrző lehet.

A járőrszolgálat ellátásával kapcsolatos részletes szabályokat a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és Őrszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás tartalmazza.

Útlevélezési szolgálati forma

Az útlevélezés a határforgalom-ellenőrzés végrehajtásának egyik alapvető formája.

Útlevélezésre forgalmi sávonként egy rendőrt csak kivételesen indokolt esetben lehet vezényelni, alapvetően e feladathoz is legalább két rendőr szükséges.

Őrszolgálati formák

Az őrszolgálat az a szolgálati forma, amelynek során a rendőr a kijelölt őrhelyén, illetve mozgási körzetében állandó vagy ideiglenes jelleggel személyt, meghatározott területet, létesítményt vagy értéket véd, őriz, illetőleg közbiztonsági szempontból ellenőriz, vagy protokolláris feladatot lát el.

Az őrszolgálat formája lehet: mozgóőr, objektumőr, fogdaőr, kísérő őr, rendkívüli őr, díszőr szolgálat.

A mozgóőr a számára kijelölt mozgási körzetben, egy adott ponthoz meghatározott időközönként rendszeresen visszatérve látja el szolgálatát. Mozgási körzetét a közbiztonsági viszonyok és feladat jellege szerint az előjáró jelöli ki.

Az objektumőr meghatározott létesítményhez tartozó, az őrutasításban meghatározott körzetben végzi feladatát.

A fogdaőr a rendőrségi fogdában, illetve őrzött szálláson, a kijelölt őrhelyen, meghatározott mozgási körzetben, fogva tartott személyt őriz. A szolgálatellátás részletes szabályait a Fogdaszolgálati Szabályzat határozza meg.

A kíséző őr feladata a felügyeletére bízott fogva tartott személy meghatározott helyre történő kísérése.

A rendkívüli őr külön utasításra végez az előjáró által meghatározott biztosítási, őrzési feladatot.

A díszőr ünnepek, rendezvények, katonai tiszteletadással rendezett kegyeleti aktusok alkalmával előjárója utasítása szerint teljesít ideiglenes protokolláris őrszolgálatot.

Az őrszolgálatok ellátásával kapcsolatos részletes szabályokat a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és Őrszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás tartalmazza.

Személyvédelmi szolgálati forma

A személyvédelmi szolgálat célja lehet személybiztosítás, lakásbiztosítás, programhely biztosítás vagy útvonal-biztosítás.

A személybiztosító feladata a védett személy közvetlen fizikai védelme, élete, testi épsége megóvása.

A lakásbiztosító feladata a védett személy és a vele együtt lakó családtagjai elhelyezésére szolgáló létesítmények elleni támadás elhárítása, illetéktelen személyek bejutásának megakadályozása, a belépő személyek ellenőrzése, a védelem technikai eszközeinek kezelése.

A programhely biztosító feladata a védett személyek által látogatott rendezvény helyszínének lezárása, a védett személy mozgásterületének biztosítása.

Az útvonalbiztosító feladata a védett személy közlekedési útvonalának megelőző ellenőrzése, a veszélyforrások felmérése, elhárítása, az áthaladás biztosítása.

Pénzkíséző szolgálati forma

Ha a Magyar Nemzeti Bank és más pénzügyintézetek nagy összegű pénz- és értékszállításait rendőr kíséri, a pénzkíséret végrehajtása során a járőr-csoport vezetője folyamatos rádió-összeköttetést tart a területileg illetékes rendőr-főkapitányság ügyeletével.

A járórcsoport vezetője pénzkíséret végrehajtása során csak a 3. § (4) bekezdésének második fordulata szerinti halaszthatatlan intézkedéseket köteles végrehajtani. Ilyen esemény bekövetkezése esetén a rendőr–főkapitányság ügyelete soron kívül segítséget nyújt a pénzkísérő részére. A pénzkísérő kíséresi feladatát csak az intézkedés átadása után folytathatja.

Vonatkísérő szolgálati forma

A személyszállító vonatok, pályaudvarok és vasútállomások rendőri ellenőrzése a megyei (fővárosi) rendőr–főkapitányság feladata.

Azt a vonatot, amelynek rendőri ellenőrzése közbiztonsági szempontból különösen indokolt, a rendőr–főkapitányság intézkedése alapján közrendvédelmi állománnyal a megye területén kísérni kell. A vonatkíséresi feladatok végrehajtása mellett, azzal összhangban meg kell szervezni a pályaudvarok és vasútállomások rendőri ellenőrzését.

A személyvonatok ellenőrzésére legalább kétfős rendőrijárórt kell vezényelni. A vonatkísérést úgy kell szervezni és vezényelni, hogy a kijelölt vonatot a mindenkori közbiztonsági helyzetnek megfelelően, szükség szerint a cél-, illetve csatlakozó állomásig kísérjék. A rendőr–főkapitányság gondoskodik arról, hogy a többi rendőri szerv, illetve a saját állománya által kísért vonatok a közbeeső állomásokon helyi járőr fogadja. A vonatkísérő intézkedéseinek jogszerűségét, szakszerűségét a helyi rendőri szerv vezetője vagy ügyeletes minősíti.

Repülőtéri biztonsági és utas–biztonság felügyeleti szolgálati forma

A repülőtéri biztonsági és utas–biztonság felügyeleti feladatra beosztott rendőr nemzetközi repülőtéren felügyeli és fegyveresen biztosítja:

- a) a légi jármű utasainak és személyzetének biztonsági ellenőrzését,
- b) a légi jármű utasa kézipoggyászának és feladott csomagjának biztonsági ellenőrzését,
- c) a légi áruszállításra (air cargo) feladott áru és a fedélzeti ellátmány (catering), valamint a rakodás biztonsági ellenőrzését,
- d) a tranzitutasok és poggyászaik biztonsági ellenőrzésének végrehajtását, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök, robbanó- és más veszélyes anyagok légi jármű fedélzetére juttatásának megakadályozását.

A repülőtéri biztonsági és utas–biztonság felügyeleti feladatra beosztott rendőr nemzetközi repülőtéren:

- a) ellátja a repülőtér zárt területeinek rendőri, illetve határrendészeti felügyeletét,
- b) közreműködik a repülőtér utasforgalom számára megnyitott területein a közveszéllyel való fenyegetés elhárításában,

c) felügyeli az országba be nem léptetett vagy kiutasított külföldi személyeket.

Készültségi szolgálati forma

A készültség célja a rendőröknek, illetve a rendőrök meghatározott csoportjának egyes rendőrségi feladatok végrehajtására a szolgálati helyen vagy más kijelölt helyen történő folyamatos együtt-tartása. Készültséget az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, a Köztársasági Őrezred parancsnoka, a Készenléti Rendőrség parancsnoka, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatója, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a megyei (budapesti) rendőrfőkapitányok, a rendőrkapitányok és a határrendészeti kirendeltségek vezetői hozhatnak létre. A készültség elrendelhető a Rendőrség, a rendőrhatóságok egy szolgálati ága vagy valamennyi szolgálati ág beosztottai részére.

Készenléti ügyeleti szolgálati forma

Készenléti ügyeletre beosztott rendőr szolgálati időn kívül köteles a szolgálati helyen kívül, a lakásán, vagy más meghatározott, elérhető helyen szolgálatképes állapotban tartózkodni, ahonnan szolgálati feladatra bármikor igénybe vehető.

Készenléti ügyeletet az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, a Köztársasági Őrezred parancsnoka, a Készenléti Rendőrség parancsnoka, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatója, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányok, a rendőrkapitányok és a határrendészeti kirendeltségek vezetői hozhatnak létre.

Felügyeleti szolgálati forma

A felügyeleti szolgálati formába beosztottak feladata, hogy a közrendet, a közbiztonságot veszélyeztető cselekményeket megelőzzék, illetve megszakítsák, a szükséges rendőri intézkedéseket megtegyék. A rend fenntartása érdekében nyújtsanak segítséget a rendezőknek.

Felügyeleti szolgálati formát olyan, nagyobb számú közönséget vonzó rendezvényeken, kulturális és egyéb létesítményekben lehet szervezni, ahol a közrend és közbiztonság fenntartása érdekében az ilyen szolgálat ellátása szükséges.

A rendőrkapitányság vezetője a helyi viszonyoknak megfelelően dönti el, hogy mely létesítményekben, milyen alkalomból indokolt felügyeleti szolgálati formát elrendelni, illetve meghatározza azokat a létesítményeket, amelyekben e feladatot járőr hajtja végre.

A RENDŐR MAGATARTÁSÁRA, A KÖRLETEK RENDJÉRE ÉS A SZOLGÁLATI FEGYVER VISELÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

E szabályokat ugyancsak a Rendőrség Szolgálati Szabályzata tartalmazza.

Elöljárók és alárendeltek, feljebbvalók és alacsonyabb rendfokozatúak

Elöljáró az, akinek a rendőr szolgálati beosztás, külön parancs vagy utasítás alapján, akár ideiglenes jelleggel is alá van rendelve, és akinek az alárendelt részére parancsadási, utasítási joga van.

Alárendelt az, aki valamely előjáróhoz szolgálati beosztás, külön parancs vagy utasítás alapján akár ideiglenes jelleggel is be van osztva.

Feljebbvaló az, akinek magasabb rendfokozata van, és az alacsonyabb rendfokozatúval nem áll előjárói viszonyban.

Az előjárók és feljebbvalók a szolgálati érintkezés alkalmával alárendeltjeiket, illetve az alacsonyabb rendfokozatúakat vezetéknevükön és rendfokozatukon, vagy csupán rendfokozatuk megnevezésével és az „úr”, illetve nők esetében az „asszony” vagy a „kisasszony” szóval szólítják meg. Az a rendőr, akit előjárója vagy feljebbvalója megszólít „parancs” szóval jelentkezik.

Az alárendelt az előjárót, az alacsonyabb rendfokozatú a feljebbvalót a rendfokozatával és az „úr”, illetve nők esetében az „asszony” vagy „kisasszony” szóval szólítja.

A távol lévő előjárót, feljebbvalót, illetve alárendeltet a vezetéknevével és rendfokozatával kell mások előtt megnevezni.

A távbeszélőn történő szolgálati érintkezés alkalmával a hívó fél bemutatkozása (nevének, rendfokozatának közlése) után az alacsonyabb rendfokozatú köteles jelentkezni. Kivéve, ha az előjáró–alárendelt viszonyból más következik.

Elöljárói viszonyba lépés

Ha a Rendőrség egymásnak szolgálatilag alá nem rendelt tagjai együtt látnak el szolgálatot, és a parancsnok nincs kijelölve, akkor azonos rendfokozat esetén az előjáró a felsőbb szintű rendőri szerv beosztottja, illetve azonos szervezethez tartozás esetén a magasabb beosztású rendőr. Azonos beosztás esetén a magasabb rendfokozatú rendőr az előjáró, illetve annak a szolgálati ágnak a beosztottja, amelynek területén a szolgálatot együtt teljesítik.

A feljebbvaló és a rangban idősebb rendőr akkor jogosult, illetve köteles előjárói viszonyba lépni, ha

- a) a helyszínen intézkedő rendőr segítése érdekében erre szükség van,
- b) a rendőr intézkedése törvényellenes,
- c) a rendőr az utcán, nyilvános helyen viselkedésével botrányt okoz, vagy olyan cselekményt követ el, amely a Rendőrség tekintélyét sérti.

Az előjárói viszonyba lépést egyértelműen és határozottan ki kell jelenteni, a polgári ruhában lévő feljebbvaló magát előre igazolva léphet előjárói viszonyba. Az előjárói viszonyba lépés nem járhat a szolgálati intézkedésbe való indokolatlan beavatkozással. Az előjárói viszonyba lépett feljebbvalónak az átvett intézkedést be kell fejeznie.

Az intézkedő rendőröknek az előjárói viszonyba lépésről saját parancsnokuknak jelentést kell tenniük. Ebből a célból kölcsönösen feljegyzik egymás nevét, rendfokozatát, azonosító jelvényének számát és beosztási helyét.

Az előjáró és a feljebbvaló kötelességei

Az előjáró:

- a) szervezi, irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervezeti egységek és beosztottai munkáját, biztosítja a munka feltételeit, figyelembe véve és mérlegelve alárendeltjei javaslatait,
- b) megfelelően dokumentálja ellenőrzéseit, és az ellenőrzés eredményéről függően a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére, illetve a felelős személyének megállapítására és felelősségének érvényesítésére a szükséges intézkedéseket megteszi,
- c) hatáskörén belül önállóan intézkedik, megköveteli alárendeltjeitől, hogy pontosan és időben teljesítsék szolgálati kötelességeiket; a munka szervezése során arányosan osztja el a munkaterheket; a munkában kiemelkedő alárendeltjeit dicséri és jutalmazza, vagy erre javaslatot tesz, a hanyag, fegyelmezetlen alárendeltet felelősségre vonja,
- d) megismeri alárendeltjei alkalmazási feltételeit és azt, hogy annak mennyire felelnek meg; elfogultságtól mentesen jár el, és figyelme kiterjed minden olyan lényeges körülményre, amely alárendeltjeinek szolgálatellátását befolyásolhatja,
- e) alárendeltjeitől megköveteli az Alkotmány, a jogszabályok, a szolgálati tevékenységet szabályozó egyéb rendelkezések betartását; gondoskodik szakismeretük fejlesztéséről, átadja a rendőri munkában szerzett tapasztalatait,
- f) személyes helytállásával példát mutat a szolgálat ellátásában, a szakmai ismeretek elsajátításában, a fegyelmezett magatartásban, valamint az erkölcs normáinak betartásában;
- g) védi alárendeltjei jogait és jogos érdekeit,
- h) figyelemmel kíséri alárendeltjeinek egészségügyi helyzetét, gondoskodik egészségvédelmükről,
- i) gondoskodik a rendőrségi vagyon védelméről, rendeltetésszerű használatáról, a szolgálat ellátásához szükséges technikai felszerelésről, biztosítja a körletrend betartását,
- j) ismeri a vezetése alá tartozó szervezeti egység létszámát, a felszerelés és fegyverzet mennyiségét és állapotát,
- k) távolléte esetére kijelöli helyettesét, ha kijelölt vagy megbízott helyettese nincs.

Az előljáró a rendőrt köteles a szolgálat ellátására felkészíteni és eligazítani

Az előljáró a kiadott parancsok végrehajtását ellenőrzi.

A feljebbvaló mindenkor megköveteli az alacsonyabb rendfokozatúaktól a fegyelem, a rend, az öltözködési szabályok, valamint a magatartásra, az udvariasságra és a tiszteletadásra vonatkozó előírások megtartását.

Az alárendelt jelentési kötelezettsége

Az alárendelt előljárójának szóban jelenti:

- a) a szolgálati feladat, az utasítás végrehajtását, illetve az azt akadályozó körülményeket,
- b) beosztásba való kinevezését, magasabb rendfokozatba történt előléptetését, kitüntetését, megdicséretét, jutalmazását, ha ezt nem a közvetlen előljáró jelenlétében közölték, illetve nem tőle kapta,
- c) ha más előljárótól utasítást kapott vagy az ellenőrizte tevékenységét,
- d) szabadságról való bevonulását, vezénylésének lejártát, a vezénylés helyéről történő bevonulását,
- e) fegyelmi fenytetését, ha azt nem közvetlenül előljárója szabta ki,
- f) intézkedéseit,
- g) megbetegedését, felgyógyulását.

Az alárendelt **írásban** jelenti előljárójának:

- a) személyi és családi körülményeiben beállott változásokat,
- b) ha bűncselekmény vagy szabálysértés miatt vele szemben intézkedés történt.

(3) Ha más jogszabály jelentési kötelezettséget ír elő (pl. összeférhetetlenség, választáson jelöltként való indulás stb.) a jelentést írásban kell megtenni.

Az egyedi utasítás adásának és végrehajtásának rendje

Az utasításokat a szolgálati út betartásával kell kiadni, ugyanígy kell előterjeszteni a kérelmeket is.

A szolgálati út a szolgálati érintkezésnek, az ügyek intézésének az a módja, amikor az ügy a közvetlen parancsnok és a közbeeső előljárók útján jut ahhoz, akinek abban döntési, utasítási, parancsadási, illetve intézkedési joga vagy kötelessége van.

A magasabb fokú rendőri szerv, az előjáró a szolgálati út betartását mellőzheti, ha emiatt a szolgálati érdek sérelmet szenvedne. Az alárendelt a szolgálati út mellőzésével kapott utasítást jelenti közvetlen előjárójának.

A rendőr az utasítás tudomásulvételét „értettem” szóval jelenti.

Indokolt esetben az előjáró köteles meggyőződni arról, hogy az alárendelt pontosan megértette az utasítást. Távbeszélőn adott utasítás jogosultságáról kétség esetén visszahívással kell meggyőződni.

Ha az utasítás végrehajtását elháríthatatlan akadály lehetetlenné teszi, ezt a körülményt az utasítást adó előjáró felé haladéktalanul jelenteni kell.

Ha a rendőr kapcsolata megszakad az előjárójával, utasítás hiányában köteles a jogszabályok és más rendelkezések előírásai szerint önállóan eljárni.

Az utasítást az alárendelt ellentmondás nélkül, kellő időben és a legjobb tudása szerint – az Rtv. 11. és 12. §-ában foglaltakra figyelemmel – hajtja végre.

Ha a parancs teljesítését másik előjáró parancsa akadályozná, az alárendelt az előzőleg kapott utasítást köteles jelenteni. Ha az előjáró ennek ellenére utasítást ad parancsa végrehajtására, azt teljesíteni kell. Az utóbbi utasítás teljesítését követően az első utasítás végrehajtását meg kell kezdeni, illetve folytatni kell.

Az első utasítás teljesítésének elmulasztásáért, késedelmes teljesítéséért az új utasítást adó előjárót terheli a felelősség. Az, aki az újabb parancsot adta, értesíti erről az előző utasítást adó előjárót. Az utasítás végrehajtását mindkét előjárónak jelenteni kell.

Fontosabb utasítást az előjáró írásban adja ki, és azt ki kell hirdetni az érintett beosztottak előtt.

A jelentkezések rendje

Az előjárónál a rendőri szerv vezetője és annak beosztottai jelentkezni kötelesek.

Jelentkezés alkalmával az alárendelt jelentse vezetéknévét, rendfokozatát és röviden azt, amit előjárója tudomására akar hozni.

Ünnepi rendezvény, szemle vagy parancsnoki értekezlet kivételével a jelentkezőkor, a jelentéstételkor nem kell nevet, rendfokozatot, beosztást jelenteni, ha az előjáró ismeri azt, aki jelent.

A rendőri szerv vezetője – az előjáróin kívül – jelentkezni köteles, az egységhez érkező köztársasági elnöknél, az Országgyűlés elnökénél és a miniszterelnöknél, valamint a rendészetért felelős miniszternél.

Az előre bejelentett ellenőrzés alkalmával az ellenőrzött szerv vezetője szolgálati öltözetben köteles jelentkezni. Felsőbb szintű szervtől ellenőrzés céljából érkezett beosztottnál az ellenőrzött szerv vezetője köteles jelentkezni, ha az érkező nála magasabb vagy vele azonos rendfokozatú. A felsőbb szintű szervtől érkező beosztott köteles jelentkezni, ha alacsonyabb rendfokozatú, mint az ellenőrzés alá vont szerv vezetője.

Ha az ellenőrzést végző nem előjáró, akkor csak az ellenőrzött szerv vezetője útján intézkedhet. Ez alól kivételt képez, ha a késedelem a szolgálatra hátránnyal jár. Az ellenőrzött szerv vezetője köteles az ellenőrzést végző felhívására az észlelt törvénysértés megszüntetésére intézkedni, véleménykülönbség esetén, soron kívül a közös előjáró döntését kell kérni.

A szolgálati fegyver

Szolgálati lőfegyverrel az a rendőr látható el, aki a fegyverhasználatra, valamint a fegyver tárolására és kezelésére vonatkozó szabályok ismeretéből sikeres vizsgát tett, és szolgálati beosztása indokolja a fegyverrel történő szolgálatellátását.

A szolgálati lőfegyvert személyi felszerelésként vagy egységkészletként lehet kiadni.

Személyi felszerelésként a rendőrt pisztollyal, géppisztollyal, gépkarabéllyal vagy céltávcsővel ellátott puskával lehet ellátni, minden más lőfegyver és azzal egy tekintet alá eső eszköz, csak egységkészletként biztosítható.

Az egységkészletként biztosított lőfegyverek és azzal egy tekintet alá eső eszközök, valamint a személyi felszerelésként biztosított géppisztolyok, gépkarabélyok, céltávcsővel ellátott puskák erre a célra kialakított fegyverszobában tárolhatók.

A személyi felszerelésként kiadott egyéb lőfegyverek tárolhatók a szolgálati helyen, vagy az ügyeleti szolgálatnál (csoportos tárolás), személyi páncélszekrényben, vagy vaslemez szekrényben, vagy el nem mozdíthatóan rögzített lemezkazettában (egyéni tárolás). A szolgálati lőfegyverek csak ürített, fesztelenített állapotban, a lőszerektől elkülönítetten tárolhatók.

A lőfegyver tároló helyen való elhelyezése, valamint szétszedése, tisztítása előtt fokozott gondossággal kell meggyőződni annak ürített állapotáról.

Azokban a helyiségekben, ahol ügyfelek is megjelenhetnek, a szolgálati lőfegyverek közül csak pisztoly tárolható a (2) bekezdésben meghatározottak szerint.

Azokban a rendőri objektumokban, ahol folyamatos ügyeleti szolgálat nem működik, és az objektum technikai védelemmel nincs ellátva, lőfegyver és lőszer nem tárolható.

A szolgálati lőfegyver szolgálatban nyíltan is viselhető, szolgálaton kívül csak rejtett módon hordható.

Géppisztolyt vagy gépkarabélyt a rendőr kizárólag szolgálatban és külön utasításra tarthat magánál.

Szolgálati pisztolyát a rendőr szolgálaton kívül is magánál tarthatja.

Szolgálati pisztolyt más kereső foglalkozás végzése közben a rendőr nem viselhet.

Ha a rendőr a szolgálati pisztolyt és lőszer szolgálaton kívül magánál tartja, csak állandóan lakott lakásban, biztonsági zárral ellátott szekrényben, fiókban vaslemez kazettában tartható úgy, hogy ahhoz illetéktelen személy ne férjen hozzá. A pisztolyt ürített, fesztelenített állapotban, a lőszerektől elkülönítve kell tárolni.

Egyéni elbírálás alapján a szolgálati pisztoly szolgálaton kívüli birtoklását a rendőri szerv vezetője indokolással megtilthatja.

Meg kell tiltani, a szolgálati pisztoly szolgálaton kívüli birtoklását, ha

- a) a rendőrrel szemben büntetőeljárás indult,
- b) biztonságos tárolásának feltételei nincsenek meg,
- c) a rendőr lőfegyverrel bármely módon visszaélt,
- d) a rendőr szolgálatra alkalmatlan állapotban van.

A biztonságos tárolás feltételeinek meglétét a rendőri szerv vezetője, vagy megbízása alapján a rendőr legalább osztályvezetői beosztású előjárója ellenőrizheti.

Üdülőbe, kórházba vagy külföldre távozás esetén a szolgálati pisztolyt a szolgálati helyen kell tárolni. A rendőr akadályoztatása esetén közvetlen parancsnoka intézkedjen a szolgálati pisztoly beszállítására.

A szolgálatba lépés követelményei

A rendőr szolgálatellátásra pihenten, az előírásoknak megfelelő tiszta és ápoltságban köteles megjelenni.

Váltásos vagy vezényléses szolgálat esetén a rendőrrel a következő szolgálati beosztását az előjáró 10 nappal korábban közli, kivéve, ha a szolgálatba lépés időpontja nem látható előre.

Ha a rendőr szeszest italt fogyasztott, vagy más szer hatása miatt bódult állapotban van, szolgálatba nem osztható be. Ha ittassága, vagy önhibából eredő bódult állapota miatt nem láthatja el szolgálatát, fegyelmi, illetőleg büntetőjogi felelősséggel tartozik, és részére illetmény a szolgálatból kiesett időre nem jár. Ez nem vonatkozik arra az esetre, ha a rendőrt szabadidejéből rendelik be, és a szeszestital fogyasztás a berendelés közzlése előtt történt.

A rendőr nyilvános szereplése

A rendőr a nyomtatott sajtó, a rádió és a televízió megkeresése alapján a feladatkörébe tartozó szolgálati ügyekről, egyes bűncselekményekről csak engedéllyel nyilatkozhat, amelyet az országos rendőrfőkapitány és a rendőrfőkapitányok, azok helyettesei, a velük azonos hatáskörű, illetve az általuk felhatalmazott vezetők adhatnak meg.

Kivételes esetben – bűncselekmény, közlekedési baleset, vagy más rendkívüli esemény helyszínén – a rendőr tényközlő nyilatkozatot tehet, úgy hogy azzal minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket és személyhez fűződő jogokat nem sérthet, felelősség kérdésében nem foglalhat állást. Nyilatkozatáról utólag az engedélyezésre jogosultnak jelentést tesz.

A Rendőrség személyügyi kérdéseiről, országos jelentőségű, rendkívüli vagy váratlan eseményekről, az ORFK hatáskörébe tartozó bűncselekményekről, a tények közlésén kívül, csak az országos rendőrfőkapitány vagy helyettesei hozzájárulásával lehet nyilatkozni.

A rendőrkapitánysági ügyekben a rendőrkapitány, határrendészeti kirendeltségi ügyekben a határrendészeti kirendeltség vezetője, főkapitánysági ügyekben a rendőrfőkapitány, valamint helyettesei, vagy megbízásuk alapján a sajtóreferens, országos ügyekben az országos rendőrfőkapitány, illetékes szakmai helyettesei, megbízásuk alapján a sajtóiroda munkatársai kötelesek nyilatkozni a sajtó, rádió és televízió megkeresésére. Nyilatkozhatnak az említett vezetők által kijelölt személyek is, azonban nyilatkozattételre nem kötelezhetők, kivéve az, akinek a nyilatkozattétel hivatalból kötelessége (pl. sajtóreferens).

A rendőr a Rendőrség képviselőjeként, szakértőjeként a sajtóban, a rádió és televízió műsoraiban, filmekben csak az országos rendőrfőkapitány, illetve helyettesei előzetes hozzájárulásával szerepelhet. A rendőri állásra utalás nélkül tartott tudományos, kulturális előadások megtartásához, ilyen irányú egyéb közszerepléshez (beleértve a rádióban és televízióban történő szereplést is) engedély nem kell.

A Rendőrség lapjaiban a minősített adat védelmére vonatkozó szabályok betartásával a rendőr engedély nélkül nyilatkozhat és publikálhat.

A rendőrségi adatok felhasználásával készített szakirodalmi, valamint valóságos rendőrségi ügyeket feldolgozó irodalmi alkotást a rendőr előzetes engedéllyel jelentetheti meg. Az ilyen műveken a szerző nevének kívül rendfokozatát fel lehet tüntetni.

A rendőr rendszeresen vagy időszakosan megjelenő lapok, sajtótermékek szerkesztője vagy munkatársa csak engedéllyel lehet. Az engedély megadására megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságnál vagy az alárendeltségébe tartozó szervnél szolgálatot teljesítő rendőr esetében a megyei rendőrfőkapitány, az Rtv. 4. §-a (3) bekezdésének alapján egyes feladatok ellátására létrehozott rendőri szervnél szolgálatot teljesítő rendőr esetében a rendőri szerv vezetője, az országos rendőr-főkapitányságon szolgálatot teljesítő rendőr esetében az országos rendőrfőkapitány jogosult.

Nyilvános szerepléshez (ha az rendőrként történik) engedélyt kell kérni. Az engedély megadására megyei (fővárosi) rendőr–főkapitányságnál vagy az alárendeltségébe tartozó szervnél szolgálatot teljesítő rendőr esetében a megyei rendőrfőkapitány, az Rtv. 4. §-a (3) bekezdésének alapján egyes feladatok ellátására létrehozott rendőri szervnél szolgálatot teljesítő rendőr esetében a rendőri szerv vezetője, az országos rendőr–főkapitányságon szolgálatot teljesítő rendőr esetében az országos rendőrfőkapitány jogosult.

A rendőr szabad idejében részt vehet a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó, jogszerűen tartott rendezvényen. Ilyen esetben egyenruhát nem viselhet. Szolgálati vagy más jogszerűen tartott lőfegyverét nem tarthatja magánál.

Egészségügyi szolgálatképtelenség

A rendőr az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályokban meghatározottakon kívül a szolgálati viszonyára vonatkozó szabályok szerint jogosult egészségi és társadalombiztosítási ellátásra. Betegség, baleseti sérülés miatti kereső- (szolgálat)képtelensége, továbbá rehabilitáció (rekreációs) kezelése idejére szolgálatmentességre és egészségügyi szabadságra jogosult.

A rendőr szolgálatképességének helyreállítása érdekében köteles a gyógykezelésére vonatkozó utasításoknak eleget tenni. Az előjáró kezdeményezheti a kereső-, illetve szolgálatképtelenség felülvizsgálatát, és a fegyelmi felelősségre vonást, ha a tudomására jutott tényekből arra lehet következtetni, hogy a rendőr e kötelezettségének nem tesz eleget.

A rendőr munkaköri egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságának, illetve a megváltozott egészségi állapotú rendőr alkalmasságának felülvizsgálatára külön jogszabály rendelkezései szerint kell eljárni.

Állomáshely, lakóhely elhagyása

Az állomáshely, lakóhely elhagyását a rendőr előjárójának jelenti, a szabadság engedélyezésére jogosult előjáró, ha ez a szolgálat érdekében elengedhetetlenül szükséges az állomáshely, lakóhely elhagyását kivételesen megtilthatja.

A közvetlen előjáró gondoskodik az állomáshelyükön, lakóhelyükön kívül tartózkodók tartózkodási helyének nyilvántartásáról.

Ajándék, jutalom elfogadása

A rendőr a szolgálati magatartásával vagy tevékenységével kapcsolatban ajándékot, jutalmat, kedvezményt vagy más előnyt jogosulatlanul nem fogadhat el. A rendőr felelős azért, ha hozzátartozója fogad el jogosulatlanul jutalmat vagy ajándékot, ha azt a rendőr hivatására, vagy rendőri szolgálatának teljesítésére tekintettel adták.

Ajándéknak kell tekinteni azokat a pénzbeli vagy természetbeni juttatásokat is, amelyekért a rendőr aránytalanul csekély értékű ellenszolgáltatást nyújt.

A kérelemhez, panaszhoz való jog

A rendőr kérelmet, illetve panaszt saját nevében és ügyében terjeszthet elő. A kérelem és a panasz szóban vagy írásban tehető meg. A szóban tett panaszt, ha az ügy jellege megkívánja vagy további intézkedést igényel, jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A rendőr kérelmét, panaszát a szolgálati út betartásával terjesztheti elő.

A kérelmet a közbeeső eljáró minden esetben köteles a döntésre hivatott eljárójához 8 napon belül felterjeszteni, ehhez véleményét írásban csatolja.

Az eljáró az alárendelt kérelmét alaposan és körültekintően 30 napon belül köteles kivizsgálni; indokolt esetben az eljáró az elintézés idejét 30 nappal meghosszabbíthatja. A döntésről a kérelmezőt, panasztevőt írásban vagy szóban értesíteni kell. A szóbeli értesítést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Az alaptalan panaszt indokolással kell elutasítani. Azt a rendőrt, aki panaszában más szándékosan alaptalanul kötelességszegéssel vádol, ha a cselekmény súlyosabb elbírálás alá nem esik, fegyelmi úton felelősségre kell vonni.

Ha az eljáró a panasztevővel szemben panasz miatt hátrányos megkülönböztetést vagy megtorlást alkalmaz, amennyiben a cselekmény súlyosabb elbírálás alá nem esik, fegyelmi úton felelősségre kell vonni.

A rendőr kérelmével vagy panaszával érdekvédelmi szervezethez, ügyészséghez, bírósághoz, az állampolgári jogok általános hatáskörű vagy külön országgyűlési biztosaihoz közvetlenül is fordulhat.

A rendőr a kérelmével vagy panaszával a szolgálati út betartásával fordulhat a rendészetért felelős miniszterhez. A közbeeső eljáró a kérelmet vagy panaszt állásfoglalásával együtt haladéktalanul köteles továbbítani.

Az egyenruha viselése

A rendőrnek joga van normák szerinti ruházattal és felszereléssel való ellátásra.

Egyenruha-viselésére jogosultak:

- a) a Rendőrség hivatásos állományú tagjai,
- b) a tanintézetek hallgatói, az iskolák rendtartásában meghatározottak szerint,
- c) a hivatásos állományból nyugállományba helyezett (ha kizáró ok nem áll fenn).

Az egyenruha viselésére jogosult csak a külön rendelkezéssel rendszeresített egyenruházati felszerelést viselhet.

Az egyenruhás rendőri állomány az egyenruhát szolgálatban köteles viselni. Indokolt esetben az előjáró az egyenruhás rendőrt polgári ruhában történő szolgálatteljesítésre is kötelezheti. A rendőr szolgálati idején túl polgári ruhát viselhet, szolgálati helyére polgári ruhában mehet, illetve onnan abban távozhat.

A vegyes ruhás norma típusba soroltak szolgálatban általában polgári ruhát viselnek. Az előjáró – meghatározott esetekben – az egyenruhában való megjelenést, szolgálattelátást elrendelheti.

A közvetlen szolgálati előjárók ellenőrzik, hogy a rendőr által viselt ruházat jó állapotú, tiszta legyen. Az előjáró gondoskodik arról, hogy az állomány szolgálati öltözetét és felszerelését megfelelő körülmények között, a szolgálati helyén tudja tárolni.

A Rendőrség hivatali épületeiben az ügyfélfogadást végzők egyenruhában vagy formaruhában látják el a feladatot.

Összefoglalás

A rendőr köteles az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni, feladatait legjobb tudása szerint, a vonatkozó jogszabályi előírások betartásával a kapott parancsok, utasítások legjobb tudása szerinti végrehajtásával, munkatársaival együttműködve ellátni.

Különösen fontos előírások a szolgálatteljesítéssel kapcsolatban:

- A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (közismert nevén Szolgálati Törvény vagy Hszt)
- 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról
- 22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és őrszolgálati Szabályzata kiadásáról

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A jegyzet és így a Tanulásiirányító elsősorban a rendőrség állományára vonatkozik. A nem a rendőrség állományába tartozók részére az oktató a tananyag tanulmányozása során emelje ki a képzés során az adott szervezetre vonatkozó sajátosságokat!

1. Olvassa el figyelmesen az **A szolgálattelátás alapvető szabályai a Hszt. alapján című tananyagrészt!**
  - 1.1. Konzultáljanak a tanulócsoporthoz az oktatóval az egyes előírások gyakorlati megvalósulásáról, alkalmazásáról!

- 1.2. Tanulja meg kívülről az eskü szövegét!
- 1.3. Tanulja meg kívülről a hivatásos állomány tagjainak kötelességeit a Hszt. 68–69. §-ának a jegyzetben félkövérrrel szedett részei alapján!
2. **Olvassa el figyelmesen, tananyagrészenként a jegyzet további részét!** Konzultáljanak a tanulócsoporthoz az oktatóval:
  - az egyes előírások gyakorlati megvalósulásáról, alkalmazásáról
  - az egyes szolgálati formák jellemzőiről, gyakorlati kérdéseiről, valamint az általánosan előforduló és elkerülendő hibákról.
3. **Oktatójuk irányításával tanulmányozzák végig figyelmesen a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és Őrszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítást! Gyakorlati példákkal illusztrálva értelmezzék az egyes előírásokat!**
4. **Tanulmányozzák oktatójuk irányításával a vonatkozó szakirodalomból, majd gyakorlati foglalkozás keretében gyakorolják:**
  - 5.1. az elsősegélynyújtás szakmai követelményeit, szabályait, fogásait, különös tekintettel a stabil oldalfekvésre, a sebellátásra, az újraélesztésre és az automata defibrillátor alkalmazására;
  - 5.2. a szolgálatellátáshoz rendszeresített rádiótechnikai eszközök kezelését, használatát, a rádióforgalmazás szabályos végrehajtását;
  - 5.3. a szolgálatteljesítéshez szükséges fegyverzeti, rendészettechnikai és egyéb speciális eszközök fajtáit, rendeltetését, szabályos és biztonságos alkalmazását;
  - 5.4. a kép- és hangfelvétel rögzítésére rendszeresített eszközök kezelését, a rögzítés szabályait és módszereit, szakmai fogásait;
  - 5.5. a rendőrség alaki követelményrendszerét, az alaki fogások szabályos végrehajtását;

8. feladat

Hajtsa végre szabályosan a következő alaki fogásokat, feladatokat:

- Vigyázz-állás, Pihenj-állás, fordulatok helyben;
- Tiszteletadás tisztelgéssel, fővetéssel, főhajtással;
- Jelentkezés, jelentés beadás, engedélykérés

MUNKANYELVI

MEGOLDÁSOK

1. feladat

1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szerek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról

2. feladat

Én ..... a Magyar Köztársaság..... tagja esküszöm, hogy a Magyar Köztársaság alkotmányához, törvényeihez és más jogszabályaihoz híven, becsületesen teljesítem kötelességemet. Előjáróim és feljebbvalóim parancsainak engedelmeskedem.

Esküszöm, hogy hazám alkotmányos és törvényes rendjét, nemzetünk biztonságát, ha kell, életem kockáztatásával is hűségesen megvédem. Mindenkor az állampolgári jogok érvényesítését tartom szem előtt, és a nép érdekeinek megfelelően járok el.

Esküszöm, hogy előjáróimat, munkatársaimat megvédem, fegyveremet, felszerelésemet megóvom.

A szolgálati ismereteket elsajátítom. A rendet és fegyelmet minden törvényes eszközzel fenntartom. Alárendeltjeimről a legjobb tudásom szerint gondoskodom, őket öntudatos hazafiakká, a népek kölcsönös tiszteletére nevelem. Minden erőmmel, törekvéssel, tudásommal a Magyar Köztársaság fejlődését szolgálom.

A minősített adatot híven megtartom. Szolgálatban és szolgálaton kívül példamutatóan viselkedem.

3. feladat

A hivatásos állomány tagja köteles:

- a) az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni és feladatát teljesíteni, illetve e célból rendelkezésre állni;
- b) a szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani;
- c) a munkatársaival együttműködni, a munkáját úgy végezni és általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az – kivéve, ha ez a feladat végrehajtásával elkerülhetetlenül együtt jár – más egészségét, testi épségét ne veszélyeztesse, anyagi károsodását ne idézze elő;

d) a számára meghatározott iskolai rendszerű vagy iskolai rendszeren kívüli oktatásban, képzésben részt venni, és az előírt vizsgákat letenni;

e) az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági követelményeknek eleget tenni, és az ezek ellenőrzése érdekében szükséges, a miniszter által meghatározott felméréseknek, szűréseknek és vizsgálatoknak magát alávetni, egészségének megóvása, illetőleg gyógyulása érdekében előírt orvosi utasításokat betartani;

f) a külön jogszabályban foglalt esetben kötelező védőoltásnak magát alávetni;

g) szolgálaton kívül is a hivatásos állomány tagjához és beosztásához méltó magatartást tanúsítani.

A hivatásos állomány tagja köteles megtartani a minősített adatot, valamint az adatok védelmére vonatkozó szabályokat.

A hivatásos állomány tagja a szolgálati feladathoz kapcsolódó nyilvános szerepléséért tiszteletdíjat nem fogadhat el.

A hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani az előjáró parancsát, a felettes rendelkezését, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el.

Bűncselekmény kivételével a hivatásos állomány tagja a jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtását nem tagadhatja meg. Ha azonban annak jogellenessége felismerhető számára, arra haladéktalanul köteles az előjáró figyelmét felhívni. Ha az előjáró a parancsát, a felettes a rendelkezését ennek ellenére fenntartja, azt kérelemre írásba kell foglalnia. A jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtásáért kizárólag az azt kiadó felel.

---

4. feladat

A rendőr szolgálatellátásra pihenten, az előírásoknak megfelelő tiszta és ápolt öltözetben köteles megjelenni.

Váltásos vagy vezényléses szolgálat esetén a rendőrrel a következő szolgálati beosztását az előjáró 10 nappal korábban közli, kivéve, ha a szolgálatba lépés időpontja nem látható előre.

Ha a rendőr szeszes italt fogyasztott, vagy más szer hatása miatt bódult állapotban van, szolgálatba nem osztható be. Ha ittassága, vagy önhibából eredő bódult állapota miatt nem láthatja el szolgálatát, fegyelmi, illetőleg büntetőjogi felelősséggel tartozik, és részére illetmény a szolgálatból kiesett időre nem jár. Ez nem vonatkozik arra az esetre, ha a rendőrt szabadidejéből rendelik be, és a szeszesital fogyasztás a berendelés közlése előtt történt.

5. feladat

A rendőr a szolgálati magatartásával vagy tevékenységével kapcsolatban ajándékot, jutalmat, kedvezményt vagy más előnyt jogosulatlanul nem fogadhat el. A rendőr felelős azért, ha hozzátartozója fogad el jogosulatlanul jutalmat vagy ajándékot, ha azt a rendőr hivatására, vagy rendőri szolgálatának teljesítésére tekintettel adták.

Ajándéknak kell tekinteni azokat a pénzbeli vagy természetbeni juttatásokat is, amelyekért a rendőr aránytalanul csekély értékű ellenszolgáltatást nyújt.

6. feladat

A készütség célja a rendőröknek, illetve a rendőrök meghatározott csoportjának egyes rendőrségi feladatok végrehajtására a szolgálati helyen vagy más kijelölt helyen történő folyamatos együtt-tartása. Készütséget az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, a Köztársasági Őrezred parancsnoka, a Készenléti Rendőrség parancsnoka, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatója, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a megyei (budapesti) rendőrfőkapitányok, a rendőrkapitányok és a határrendészeti kirendeltségek vezetői hozhatnak létre. A készütség elrendelhető a Rendőrség, a rendőrhatóságok egy szolgálati ága vagy valamennyi szolgálati ág beosztottai részére.

7. feladat

Készenléti ügyeletre beosztott rendőr szolgálati időn kívül köteles a szolgálati helyen kívül, a lakásán, vagy más meghatározott, elérhető helyen szolgálatképes állapotban tartózkodni, ahonnan szolgálati feladatra bármikor igénybe vehető.

Készenléti ügyeletet az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, a Köztársasági Őrezred parancsnoka, a Készenléti Rendőrség parancsnoka, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatója, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányok, a rendőrkapitányok és a határrendészeti kirendeltségek vezetői hozhatnak létre.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szerek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról (Hszt.)

62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról

22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és őrszolgálati Szabályzata kiadásáról

AJÁNLOTT IRODALOM

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szerek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról (Hszt.)

62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról

22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és őrszolgálati Szabályzata kiadásáról

A(z) 0731-06 modul 012-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 861 02 0000 00 00	Határrendész
52 861 06 0010 52 01	Határrendészeti-rendőr
52 861 06 0010 52 02	Közrendvédelmi-rendőr

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
16 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:

Nagy László főigazgató